

og det Udbytte, som Virksomheden kan give, og det kan maaske knibe til at begynde med — saadan er det paa alle Omraader, og saadan gik det ogsaa Landbruget.

Men lad os se det i Praksis! Vis det i Praksis! Jeg tror ikke, der var noget, som vilde bevirke en større Revolution i dette Spørgsmaal, end hvis De samvirkende Fagforbund hjalp en Kreds af Arbejdere til at sætte en Bedrift i Gang, der kunde tage Konkurrencen op paa Verdensmarkedet. Det vilde blive et uhyre Fremskridt i Retning af at lempe og mildne Klassekampen, derom føler jeg mig ganske overbevist, og det vilde være en Udvikling, som jeg personlig vilde hilse med den største Glæde og den største Sympati. — Men dette Lovforslag her anviser ikke Vejen fremad, ikke i mindste Maade, tværtimod vilde jeg anse det for en stor Ulykke, om det nogen Sinde skulde blive gennemført.

Socialministeren (Borgbjerg): Hvad vi her har hørt fra den sidste ærede Taler (Pinstrup), var jo i Virkeligheden Oplæsning af nogle gamle vindtørre Blade fra en af Venstres Valgkatekismer uden Gnist, uden Gran af blot Forsøg paa at sætte sig ind i dette Lovforslags Tankegang eller i moderne Tankegang, saaledes som den findes hos Arbejderne — uden blot Gran af Forsøg derpaa. Den sidste ærede Taler sagde, at det vilde være interessant, om Arbejderne oprettede deres egne Virksomheder for at kunne konkurrere paa Verdensmarkedet. Arbejderne har jo i mange Aar været i fuld Gang med kooperative Virksomheder — f. Eks. paa Maskinfabrikationens Omraade gennem Foretagendet „Aurora“. Den Udvikling har staaet paa meget længe, men hvem har bekæmpet den? Det har de kapitalistiske Partier! Den har vakt Modstand ikke blot hos Højre, men ogsaa hos Venstre. Jeg husker, at da den danske Arbejderbevægelse efter den skandinaviske Kongres i Kristiania i 1907 vilde til endnu stærkere end tidligere at gaa frem ad Kooperationens Vej, var der et Blad, som staaar det ærede Medlem Hr. Pinstrup meget nær, nemlig „Aalborg Amtstidende“, som opløftede et Ramaskrig i den Anledning og søgte paa valgdemagogisk Maade at op-hidse smaa Mestre og Detailhandlere i Aalborg mod Arbejdernes Kooperation.

Saadan er Sandheden om denne Sag! Men vi fortsætter ganske trøstigt paa Kooperationens Vej, og den skal nok føre os længere og længere frem, derom nærer jeg ingen Tvivl. Forslaget om Bedriftsraad,

som kan bidrage til at uddanne og skole Arbejderne, ogsaa i Indsigt i selve Industriens Økonomi, vil naturligvis ogsaa bidrage til, at de saa meget bedre og helt selvstændigt kan tage fat ikke blot som dem, der har Andel i Ledelsen, men som dem, der naturligvis mere og mere maa tilstræbe den fulde Overtagelse af Produktionen.

Ogsaa den ærede sidste Taler ankede over Lovforslagets Bestemmelser om Socialministerens Beføjelser. Jeg saa efter i de første Paragraffer, og det viser sig, at det er rent formelle Spørgsmaal, det drejer sig om; det er næsten alle sammen Beføjelser af den Art, som alle Lovforslag har Bestemmelser om. Det ærede Medlem sagde, at det var at oprette et Diktatur over Erhvervslivet. Der staaar f. Eks. i en Bestemmelse, at der kan klages over Valget, og i saa Tilfælde afgør Socialministeren, om disse Valgklager er berettigede. Det er den Slags rent formelle Bestemmelser, som findes i alle Lovforslag af den Art. Dette skal nu valgagitorisk slaas op til at være Forsøg paa at underkaste det danske Erhvervsliv Diktatur. Man ryster paa Hovedet — og gaar videre.

Det ærede Medlem Hr. Pinstrup talte om § 7, sidste Stykke, hvor der staaar noget om, at Arbejdsgiverne i et saadant Bedriftsraad skal give Medlemmerne Meddelelse om Fremtidsmulighederne, ikke om Vejr og Vind, men om Beskæftigelsesmulighederne. Det staaar der udtrykkelig i sidste Stykke af § 7, men det ærede Medlem har ikke en Gang læst det og vil heller ikke, det ærede Medlem har ikke Spor af Sans eller Interesse for virkelig at fordybe sig i Lovforslagets Tankegang. Han har kun en eneste Interesse, nemlig at fremsætte nogle Talemaader, der maaske kan bruges ved næste Valg og skabe en antisocialistisk Stemning, som kan klare Venstre en lille Smule bedre over Valget. Det har været Meningen med denne Tale — og dermed skal jeg forlade den.

Det ærede Medlem Hr. Slesbager rettede et Spørgsmaal til mig og vilde have Svar straks, men da Formanden havde sagt, at der ikke skulde gives flere korte Bemærkninger paa det Tidspunkt, vilde jeg vente, til jeg fik Ordet, hvilket det ærede Medlem — saa langt nede var han i Debatten — søgte at gribe, da han gik fra Talerstolen, idet han sagde, at han deri saa et Vidnesbyrd om, at jeg ikke turde svare. Det er en Agitationsmaade, som ligger paa et saa lavt Niveau, at jeg synes, man skulde spare os for den her i Folketinget og for